

Nr 177.

Av herr **Grym**, om utredning beträffande förbättrad utbildning vid statens skogsskolor.

I årets statsverksproposition nionde huvudtiteln, *Ersättning till statens domänens fond för utgifter för avlöningar vid statens skogsskolor m. m.*, föreslår Kungl. Maj:t, att statens kolarskola skall omorganiseras och ersättas med »statens förberedande skogskurs». Genomgång av dylik kurs skall uppställas som villkor för inträde vid skogsskolorna.

Domänstyrelsen har uttalat, att kolarskolan icke längre tillgodoser de krav, som numera böra ställas på en förutbildning till statens skogsskolor, och har på grund härav utarbetat ett förslag till omläggning av ifrågavarande förutbildning. Därvid har förordats en undervisningstid av omkring 4 månader och med genomgående praktisk undervisning med tyngdpunkten på de skogstekniska arbetena. En mindre del av kurstiden har anslagits till undervisning i arbetarskydd, olycksfallsvård m. m. samt teoretisk grundundervisning i de skilda arbetena. Kurstiden skall omfatta 840 undervisningstimmar, varav 90 % för praktiska arbeten och övningar samt 10 % för teoretisk undervisning m. m. Vissa smärre ämnesgrupper, som nu ingå i skogsskolornas läroplaner, skola överflyttas till nämnda kurs.

Statliga skogsskolor inrättades år 1860. Skolorna voro ettåriga, den teoretiska undervisningen omfattade åren före 1920 cirka 560 timmar. Enligt nu gällande undervisningsplan äro till lektioner anslagna 660 timmar och till praktiska övningar 1 440 timmar. Skolorna äro alltjämt ettåriga. Härav torde framgå, att den förbättring av undervisningen, som ägt rum, sedan skogsskolorna inrättades, ej kunnat följa den intensifiering av skogsvården och den tekniska utvecklingen inom skogsbrukets skilda delar, som skett under senare tid.

Skogsbruket av i dag ställer stora krav på sina yrkesutövare. 1935 års skogsundervisningsakkunniga ha sålunda uttalat, att man måste taga i beaktande, att skogsbrukets alltjämt stigande intensitet och de skogsägande företagens strängt ekonomiska skötsel undan för undan ökat kraven på de skogsskoleutbildade.

I den på skogsundervisningsakkunnigas betänkande grundade, till 1936 års riksdag avgivna propositionen yttrade departementschefen bl. a. följande. »Skall den framtida utvecklingen av skogsbruket och dess organisationsformer komma att ställa sådana krav på de befattningshavare, som rekryteras från skogsskolorna, att icke heller den nu föreslagna förbättrade undervisningen kan meddela erforderlig kompetens, torde frågan om förlängning av utbildningstiden vid skogsskolorna åter böra upptagas till prövning.»

Jordbruksutskottet, som hade att avgiva utlåtande över Kungl. Maj:ts ovannämnda proposition, anförde bl. a. följande: »Vidkommande skogsskolornas organisation vill utskottet icke bestrida, att skäl tala för ytterligare utvidgning av undervisningen vid dessa läroanstalter, men anser sig utskottet likväl böra biträda Kungl. Maj:ts förslag att bibehålla utbildningen ettårig.»

Det har vid ett flertal tillfällen föreslagits, att utbildningstiden vid skogsskolorna borde förlängas. Sålunda har styrelsen för skogshögskolan och statens skogsförsöksanstalt i sitt år 1934 avgivna betänkande något berört skogsskoleutbildningen. Styrelsen hade därvid tänkt sig en tvåårig undervisning, vari till lektioner och övningar å lärorummet skulle anslås 1 410 timmar och till arbeten och exkursioner m. m. 3 035 timmar. I till utredningen fogat yttrande av landshövding N. Ringstrand hade denne yrkat på tvåårig utbildning vid skogsskolorna.

Föreningen Sveriges skogsvårdsstyrelser och Sveriges skogsägareföreningars riksförbund ha vidare i yttranden till den utredning, som på Kungl. Maj:ts uppdrag år 1947 avgavs av domänstyrelsen och skogsstyrelsen angående behovet av nya skogsskolor, påvisat vissa läroämnen, vari undervisningen vore bristfällig och borde förbättras.

De skogsskoleutbildades organisationer ha dessutom upprepade gånger yrkat på en förbättrad utbildning vid statens skogsskolor.

Den utbildningstid av ett år, som för närvarande står till förfogande för inlärandet av de många ämnen, som inrymmas i undervisningsplanen, synes alltför kort med kännedom om den intensitet, varmed undervisningen bedrivs vid det övervägande antalet skogsskolor. En utökning av undervisningstidens längd torde vara den enda framkomliga vägen för att uppnå en förbättrad och mera allsidig utbildning. Sveriges skogar utgöra en av landets största naturtillgångar, och deras produkter svara för omkring halva värdet av exporten. Det torde sålunda vara förenligt med statens intressen, att de befattningshavare, som närmast ha att vårda våra skogstillgångar, kunna erhålla en utbildning, som gör dem bättre skickade för det ansvar, som åvilar dem.

I och med den nya skogsvårdslagens ikraftträdande och den allmänna utveckling, som därav följer inom skogsbrukets olika grenar, har den utveckling ernåtts, som departementschefen i ovanberörda citat av yttrandet till 1936 års proposition i frågan förutspått.

Det kan vidare ifrågasättas, om ej fordringarna i teoretiskt avseende för vinnande av inträde vid statens skogsskolor borde skärpas.

Av vad här ovan andragits framgår, att en allsidig utredning av skogsskoleundervisningen är en trängande nödvändighet. Därvid bör emellertid beaktas, att representanter för de skogsskoleutbildades organisationer beredas tillfälle till ett aktivt deltagande.

Den i 1949 års statsverksproposition föreslagna »statens förberedande skogskurs» torde i och för sig utgöra en viss förbättring men kan på intet sätt ersätta den förbättrade utbildningen vid statens skogsskolor, som är nöd-

vändig. Kursens huvudsakligaste syftemål torde kunna anses vara att övertaga och tillrättalägga en del av den för inträde vid skogsskolorna fordrade praktiktiden.

Med åberopande av anförda synpunkter hemställes,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en allsidig utredning beträffande förbättrad utbildning vid statens skogsskolor.

Stockholm den 22 januari 1949.

J. F. Grym.
